Kinderen Wim en Teus Görtemöller blij met tastbare herinnering

Stolpersteine voor een jonge vader

Voor Klaas, de vader van Wim en Teus Görtemöller uit Etten-Leur, wordt **vandaag een Stolpersteine** gelegd.

Herbert Kats
Etten-Leur

Klaas Görtemöller werd 73 jaar geleden opgepakt bij een vergeldingsrazzia van de Duitsers (zie kader, red.). Pas nadat de broers hun verhaal hebben gedaan lijkt Wim in de deuropening van zijn huis in Leur te beseffen hoe bijzonder het is dat hun biologische vader wordt geëerd. De bronzen struikelsteentjes worden doorgaans geplaatst bij huizen waar omgekomen joden hebben geleefd. „Het is een erkenning, ja. Eigenlijk wel", verzucht Wim.

De gedenksteen ligt aan wat nu de Molendijk heet, de plek waar de Görtemöllers woonden. Naoorlogse pogingen om Klaas te laten herbegraven in Sliedrecht liepen op niets uit, omdat hij bij Zöschen (bij Leipzig) in een massagraf ligt. Zo is de kleine gedenksteen eindelijk een tastbare herinnering aan een bijna vergeten vader, een man die nimmer de 25 haalde en een jonge vrouw met drie kinderen achterliet.

Met zijn broer Teus heeft Wim een beeld geschetst van de dankbaarheid die nabestaanden voelden voor de man met wie hun moeder in 1949 hertrouwde. „Hij heeft ons opgevoed. Een hele verantwoordelijkheid in het licht van die tijd."

Hun oudste zuster is inmiddels overleden, zelf zijn Wim en Teus van respectievelijk 1942 en 1944. In het jaar dat de jongste Görtemöller werd geboren stierf in november zijn vader, waarschijnlijk van uitputting.

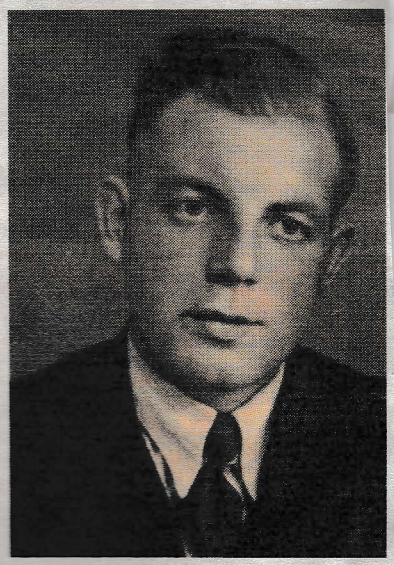

▲ **Een van de weinige foto's van Klaas Görtemöller.** FOTO FAMILIE

„Erkenning is voor Teus heel belangrijk", weet Wim, die 47 jaar geleden naar West-Brabant kwam als drukker en in Etten-Leur aan de wieg stond van de partij Algemeen Plaatselijk Belang (APB). „Ik heb er eigenlijk nooit zo naar gezocht." Dat had alles te maken met de grote waardering voor hun stiefvader, een term die in de familie overigens niet werd gebruikt.

Anja van der Starre uit Dordrecht gaf via een website een gezicht aan de Merwedegijzelaars, waarvan haar eigen vader er een was. Hij overleefde de oorlog wel. De struikelsteen voor Görtemölle is volgens haar bewust toebedach aan een jonge vader die zijn gezin nooit meer zag. „Teus wilde er in het begin niets van weten. Hij werd eerst boos toen ik contact opnam", blikt ze terug.

„Ik vond het zonde van de energie", zegt Teus. Zo'n tien jaar geleden besloot hij dat het toch van belang is om het persoonlijke verhaal te vertellen van Klaas Görtemöller. Een ijzervlechter die op 16 mei 1944 op de verkeerde plaats was, onder de verkeerde omstandigheden. Even thuis van Arbeitseinsatz om zijn zwangere vrouw te zien en onwillig om snel naar Duitsland terug te gaan. Dat bij de razzia uit zijn papieren bleek dat hij al een dag te laat was, is hem uiteindelijk waarschijnlijk fataal geworden. „Één dag, zei mijn moeder altijd."

▲ **Wim (links) en zijn broer Teus Görtemöller, samen in Leur.** FOTO HERBERT KATS